

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет "Проф. д-р Асен Златаров", м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)**

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

специфіки продукту і ринку. Перехід від стадії до стадії відбувається досить плавно, тому маркетингологи компанії повинні уважно стежити за змінами обсягу продажів і прибутку, щоб вловити межі стадій і відповідно внести зміни в програму маркетингу.

1. <https://www.globalinnovationindex.org/content/page/data-analysis/>

2. Кислицяна В.В. Маркетинг: учебник для вузов./ Кислицяна В.В. – Киров: Изд-во ВятГГУ, 2011. – 489 с.

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

к.е.н. Тютюник І.В., студент гр. Ф-21 Карабець К.М.
Сумський державний університет (Україна)

Функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання знаходиться під дією сукупності різноманітних факторів як внутрішнього, так і зовнішнього прояву, що обумовлюють певний алгоритм управління даним підприємством з метою забезпечення стійкості та ефективного його розвитку в ринковому економічному середовищі. Сукупність таких факторів впливу як: політико-економічна ситуація в країні, ступінь науково-технічного прогресу, потенціал конкурентів, насиченість ринків збуту, фінансова нестабільність, розвиток глобалізаційних процесів, кредиторська, дебіторська заборгованість, інвестиційна політика, внутрішня конкурентоспроможність виробництва тощо, – вводять підприємство в стан невизначеності та ризику.

Однією з основних та необхідних умов забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємства виступає інвестиційна діяльність, обов'язковим компонентом якої є наявність інвестиційного ризику. Причинами виникнення невизначеності є переважно довгострокові терміни окупності інвестиційних проектів, часткова непередбачуваність результатів, неправильно вибрана ефективна альтернатива з множини потенційних варіантів капітальних вкладень та ін. Подолання, часткове чи повне уникнення, а також нейтралізація ризику стають можливими лише за умови провадження ефективного та економічно обґрунтованого ризик-менеджменту в розрізі інвестиційних проектів підприємства.

Для зниження ступеню інвестиційного ризику обов'язковою є правильна ідентифікація кожного з них. Як правило, ефективне управління тими чи іншими видами ризиків можливе тільки після їх ґрунтовного аналізу, якісної та кількісної оцінки, яка досягається за рахунок використання різних формул та економіко-математичних методів (статистичний метод, метод експертних оцінок, імітаційне моделювання, аналіз чутливості, метод сценаріїв, метод аналогій тощо).

До найбільш поширених методів нейтралізації інвестиційних ризиків належать: уникнення ризику, страхування, самострахування, диверсифікація,

лімітування, хеджування та розподіл інвестиційних ризиків [2, с. 19].

Уникнення ризику є одним із найважчих для здійснення методом, оскільки означає радикальну відмову від будь-якої ризикованої діяльності та реалізації інвестиційних проєктів, а отже, майже повну відмову від стрімкого інтенсивного розвитку та суттєвого зниження показників конкурентоспроможності підприємства. Тож застосування даного методу може бути прийнятним тільки в умовах виникнення катастрофічного ризику, який може стати причиною банкрутства та ліквідації підприємства.

Під страхуванням мається на увазі комерційне страхування, за яким страхувальник передає частину свого ризику за певну плату, яка дозволяє частково нейтралізувати підприємству інвестиційний ризик при імовірному настанні страхового випадку та отримання прибутку страховиком в результаті його відсутності. На сьогоднішній день страхування набуло неабиякого поширення серед інших методів нейтралізації ризиків і застосовується не лише при реалізації інвестиційних проєктів, а й для компенсації втрат від зміни рівня цінна конкурентному ринку, отримання сировини від постачальників, одержання прибутку тощо.

Механізм самострахування дозволяє за рахунок резервного капіталу забезпечувати нейтралізацію негативних фінансових наслідків від неефективної реалізації інвестиційних проєктів та покриття потенційно можливих, але непередбачених видатків. Характерною відмінною рисою даного методу від комерційного страхування є відсутність страхових посередників, і як наслідок, зменшення залежності від інших суб'єктів.

Диверсифікація характеризує зменшення рівня сукупного ризику внаслідок розподілу фінансових ресурсів інвестування між різними складовими активами вкладення.

Подібним до страхування методом, але з суттєвими критеріями відмінності є хеджування, яке, як правило, передбачає використання похідних фінансових інструментів (опціонів, ф'ючерсів), що дозволяють застрахувати одну інвестицію, здійснюючи іншу.

Аналізуючи сутність та шляхи здійснення управління та нейтралізації інвестиційних ризиків на підприємстві, можна дійти висновку, що даний процес є досить складною та надважливою системою заходів, які можуть знайти своє ефективне вираження тільки в комплексному застосуванні усіх вищенаведених методів, а також якнайточнішої якісної та кількісної оцінки імовірності настання ризиків в умовах невизначеності. Але не зважаючи на складність здійснення ризик-менеджменту, ефективна його реалізація є базою для забезпечення високої стійкості та конкурентоспроможності в ринковому середовищі, передумовою вдалої превентивної інвестиційної політики та запорукою утримання лідерських позицій на будь-якому рівні господарських зв'язків.

1. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посібник / А. П. Дука - К.: Каравела, 2007. – 424 с.

2. Тубальцева І. С. Сучасні тенденції в механізмі нейтралізації ризиків інвестиційних проєктів (під наук. керівництвом к.е.н. С. І. Сергійчука) [Текст] / І. С. Тубальцева // Збірник наукових праць студентів НУК. – 2014. - №1. – С. 18-21.

МЕТОДИЧНІ НЕДОЛІКИ КОЕФІЦІЄНТНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

студентка групи Ф-51 **Шамкало К.**
Сумський державний університет (Україна)

В Україні застосовують різні методики стосовно аналізу фінансового стану підприємств, що викладені в роботах науковців А.Д. Шеремета, М.Г. Чумаченка, В.В. Ковальова, К.П. Приходько, Г.В. Савицької, Л.Т. Пляровської, В.З. Сопко. При виборі методики варто враховувати, що результати за цими методиками можуть бути суперечливими. Найчастіше застосовують коефіцієнтні методики А.Д. Шеремета [1] та В.В. Ковальова [2]. Зупинимося на основних перевагах та недоліках їх методик.

Аналіз, що пропонує Ковальов, представляє собою погляд на підприємство «зовні», тобто з точки зору потенційних кредиторів та інвесторів. Адже їх цікавить, в першу чергу, співвідношення власних і позикових коштів, величина власного капіталу тощо. Інвестор аналізує з позиції гарантій віддачі можливих вкладень і вважає це запорукою стабільності при інвестуванні капіталу. Аналіз же, запропонований Шереметом, являє собою погляд на підприємство «зсередини». Він допомагає менеджменту підприємства визначити такі напрями поповнення оборотних коштів, які найбільш ефективно будуть сприяти поліпшенню фінансової стійкості.

Для проведення аналізу фінансової стійкості за методикою В.В. Ковальова цілком достатньо поточної бухгалтерської звітності. А за методикою А.Д. Шеремета також необхідною є інформація, яка не міститься в бухгалтерській звітності і для знаходження якої виникає потреба піднімати первинну бухгалтерську та іншу документацію. Недоліки методик Шеремета та Ковальова, можуть бути зведені до наступного:

- складність у знаходженні фінансових та економічних показників впливу за допомогою яких можна корегувати розрахункові коефіцієнти. Під цим розуміється той факт, що неможливо на підставі бухгалтерської звітності знайти джерела, що послаблюють фінансову напруженість;

- методики розраховані на обмежене коло підприємств, а саме: існують підприємства, які в силу своїх особливостей повинні мати великі запаси, або велику дебіторську заборгованість або навпаки не мати їх;

- згідно з коефіцієнтними методиками для досягнення високої фінансової стійкості підприємству достатньо мати великий розмір кредиторської заборгованості (або принаймні такий, щоб покривати запаси). Однак відомо,